

מחלוקת בנזכר שכבר התפלל

הירושלמי דן בזה בברכות פ"ד ה"ד [לד:], ועיין מה שכתבנו שם.

בבלי כא.

המאחר לתפילה בציבור, האל הקדוש ושומע תפילה בבלי כא: • פ"ג ה"ב [כד:]:
אמר רבי שמואל בר אבדומא זה שהוא נכנס לבית הכנסת ומצאן עומדין ומתפללין - אם יודע הוא מתחיל וגומר עד שלא יתחיל שליח ציבור כדי לענות אחריו אמן יתפלל, ואם לאו אל יתפלל. באי זה אמן אמרו? תרין אמוראין, חד אמר באמן של האל הקדוש, וחד אמר באמן של שומע תפילה. אמר רבי פינחס: ולא פליגי מאן דמר (דאמר) באמן של האל הקדוש - בשבת (שלא אומרים בה "שומע תפילה"), ומאן דמר בשומע תפילה - בחול.

בבבלי המחלוקת היא אם עד שיגיע ש"ץ לקדושה או למודים, ולא הזכיר עניית אמן כלל. ותוס' (ד"ה עד) הביאו את הירושלמי, וכן הרמ"א (אר"ח סי' קט סעיף א) פסק כירושלמי.

פסוקים לאשה עבד וקטן, ברה"מ באשה, ג"ש לה לה בבלי כ: • פ"ג ה"ג [כה:]:
נשים מניין (שפטורות מקריאת שמע)? ולמדתם אותם את בניכם - את בניכם ולא את בנותיכם, עבדים מניין? שנאמר שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד - את שאין לו אדון אלא הקב"ה יצא העבד שיש לו אדון אחר, קטנים מניין? למען תהיה תורת ה' בפיך - בשעה שהוא תדיר בה וכו'. ובמזוזה (מניין שהם חייבים) - דכתיב וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך. וברכת המזון (שהם חייבים) - דכתיב ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך.
בבבלי לא הובאו פסוקים לכל דינים אלה. בבבלי הסתפק האם נשים חייבות בברכת המזון מדאורייתא, ומהירושלמי שהביא לכך פסוק מוכח שפשוט לו שמדאורייתא (וכן כתב מראה הפנים ד"ה וברכת). המראה הפנים (ד"ה עבדים) דן אולי הירושלמי לא סובר את הגזירה שווה לה לה מאשה לעבד (חגיגה ד), שא"כ מדוע צריך פסוק נפרד לעבד ולאשה.

הרהור בברכות

בבלי כ: • פ"ג ה"ד [כו:]:

מהו מהרהר? ברכות (הפני משה פירש שגם בברכת המזון מועיל הרהור, והרידב"ז פירש שרק בברכות קריאת שמע מועיל הרהור אך בקריאת שמע וברכת המזון צריך להוציא בשפתיו).
בבבלי משמע שבקריאת שמע וברכת המזון מהרהר, אך לא בברכות קריאת שמע.

המחלוקת האם דורשים סמוכים

בבלי כא:

הירושלמי דן בזה ביבמות פ"א ה"א [א:], ועיין מה שכתבנו שם.

לימוד דין מכשפה ממייתת בהמה

בבלי כא:

הירושלמי דן בזה בסנהדרין פ"ז ה"ג [מ:], ועיין מה שכתבנו שם.

המקור לר"י שאוסר את אנוסת אביו ומפותת אביו

בבלי כא:

הירושלמי כאן הובא גם ביבמות פ"א ה"א [סב:], ועיין מה שכתבנו שם.

שני טעמים לטבילת בעל קרי

בבלי כב. • פ"ג ה"ד [כו:]:

אמר רבי יעקב בר אבון: כל עצמן לא התקינו את הטבילה הזאת אלא שלא יהו ישראל כתרנגולין הללו משמש מיטתו ועולה ויורד ואוכל וכו'. אמר רבי חייא בר ווה (כך שמו,